

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Vienas, bet nevienišas

2012-04-02

ŽURNALAS: Muzikos Barai

TEMA: Muzika

AUTORIUS: Algirdas Klova

DATA: 2012-04

Vienas, bet nevienišas

Algirdas Klova

Aukštai aukštai, klube, pro kurio langą matosi kone visas Vilnius, vasario 22 dieną džiazio pianistas ir kūrėjas Egidijus Buožis sau ir savo muzikai artimiems žmonėms pristatė naują – jau penktą – albumą „One“. Vakaras vyko labai grakščiai, elegantiškai ir jaukiai. Buvo ir kalbų, ir muzikos, ir vaišių. Prisipažinsiu, žinodamas Egidijaus kruopštumą, atsakingą požiūrį į viską, kad ir ką jis darytų, kažko panašaus ir tikėjausi. Su autoriumi kalbėjomės po renginio.

- Albumo pavadinimas „One“ reiškia „vienas“, nors iš tikrųjų nėra nei pirmas, nei vienintelis. Kuo naujas Tavo darbas?

- Nors įrašas nėra labai naujas, tačiau dar niekur nebuvo publikuotas. Pavadintas taip, nes aš jame esu vienas. Tai solinis albumas. Visi kiti iki šiol pasirodę mano kompaktiniai diskai buvo įrašyti su Petru Vyšniausku, Valerijumi Ramoška, popmuzikos atlikėjais, džiazio kvartetu ir kt. Nenorėjau albumo pavadinti pagal kurią nors kompoziciją, nes tai išskirtų vieną kūrinį, o aš norėjau pabrėžti tai, kad groju vienas – solo. Todėl šis pavadinimas ir toptelėjo galvon. Galbūt jame yra ir šiek tiek intrigos. Galvojau apie pavadinimą „Alone“, bet tai labiau reikštų „vienišas“. Bet nesu vienišas. O scenoje pianistas dažnai būna vienas.

- Kaip nutiko, kad šis darbas įrašytas jau senokai, o dienos šviesą išvydo tik dabar?

- Jis įrašytas 2010 metų pabaigoje, o 2011 metų pabaigoje jau buvo galutinai paruoštas, tačiau prieškalėdinis bumus leidyklose ir spaustuvėse užlaikė. Be to, jį norėjosi pristatyti praėjus žiemos švenčių šurmuliui.

Šis albumas – koncertinis, net kūriniai sudėti ta tvarka, kokia buvo atlikti koncerte.

Viena kompozicija, kuri buvo sugrota bisui, į albumą nepateko, nes muzikos ir taip nemažai (daugiau nei valanda), o tas bisas – Chicho Corea tema „Ispanija“, kurią viešumoje esu atlikęs ne vieną kartą, taigi nutariau neperlenkti lazdos. Naujajame CD dauguma kompozicijų yra mano. Pasirinkau dvi klasikinio džiazio temas, kad būtų galima pajusti asmeninį požiūrį į šią muziką – kaip aš girdžiu ir noriu atlikti džiazio kūrinius, tapusius klasika. Taip pat pagrojau vieną visai spontanišką improvizaciją kalėdine tematika, nes koncertas vyko prieš pat Kalėdas.

- Manau, kad reikia turėti pakankamai drąsos į pirmą solinį albumą perkelti koncertinį įrašą. Juk tokiu atveju muzikantas praktiškai neturi kur trauktis, viskas jau pasakyta ir nieko nebepataisysi.

- Gali tokio darbo apskritai nepublikuoti... Solo groti yra sunkiausia, nes scenoje turėdamas vieną ar kelis partnerius gali su jais kontaktuoti, o kai groji vienas, matyti visi tavo plusai ir minusai, tenka vienam atlaikyti visą krūvį.

Visi penki mano albumai yra labai skirtingi. „Town of Love“ – džiaziskai popsinis, „Solos & Duos“ su Valerijumi Ramoška grojame vien klasikinio džiazio temas, „At First Sight“ su kvartetu atliekame mano kompozicijas, o „Spontanica“ yra spontaniškos improvizacijos su Petru Vyšniausku (įrašas iš koncerto). Penktąjį išdrįsau įrašyti vienas. Albumas „One“ – lyg prabėusio laiko apibendrinimas, nes kai kurių kompozicijų temas kartojasi.

Naujojo albumo viršelyje panaudotos Ramūno Blavaščiūno fotografijos, dizainas ir apipavidalinimas – mano dukros Eidvilės Buožytės. Tai jos pirmas viešas darbas kartu su manimi, ir aš labai tuo džiaugiuosi. Dar noriu padėkoti garso režisieriui Giedriui Litvinui, kuris įrašė visus mano albumus. Esu labai laimingas, kad Dievas suvedė mane su šiuo žmogumi. Dirbti su juo yra labai patogu, visada galima pasitarti. Mes kartu iškrapštome visas detales iki smulkmenų.

Be abejo, esu dėkingas visų savo albumų mecenatui Sauliui Karosui, visiems mokytojams, o ypač Birutei Karosienei, kuri M. K. Čiurlionio meno mokykloje mane mokė 11 metų. Mama pastato vaiką ant kojų, o ji mane „pastatė ant pirštų“ kaip pianistą. B. Karosienė, kaip ir prof. Kęstutis Grybauskas, vėliau man dėstęs Muzikos akademijoje, toleravo mano nukrypimus į džiazą, kurie kartais vykdavo ir akademinio muzikavimo sąskaita. Juk būna taip, kad atsisėdęs prie instrumento užkimbi už kokio motyvo, pradedi improvizuoti, ir tada nukenčia klasika, į specialybės pamoką ateini prasčiau pasirengęs. Bet dėl mano mokytojų kantrybės ir tolerancijos viskas baigdavosi sėkmingai, nes po to aš pasistengdavau. Nors gana anksti, maždaug nuo šeštos klasės, džiazas ir improvizacija pradėjo užimti vis daugiau vietos mano gyvenime.

- Kada prasidėjo Tavo kelias į džiazą?

- Pradžia pavadinčiau debiutą 1984 metų fortepijoninės improvizacijos konkurse Muzikos akademijoje. Sėkmingas pasirodymas paskatino mane nebepalikti džiazą. Taigi greitai bus 30 metų.

- Ir Tavo muzikavimui, ir CD pristatymui būdingas konceptualumas, racionalumas. Atrodo, kad mąstai: jei leisiu albumą, tai jis bus būtent toks, kompozicijos atrodys

šitaip, o pristatymas turi būti štai toks. Panašu, kad Tu ir gyvenime, ir kūryboje labai gerai žinai, ko nori.

- Be abejo, stengiuosi, niekuomet nenoriu skubėti, o albumas pasirodo tik tada, kai esu daug kartu patikrinęs tiek save, tiek savo atliktą darbą. Visada siekiu, kad įrašo kokybė būtų geriausia. Už tai esu labai dėkingas garso režisieriui Giedriui Litvinui. Stengiuosi, kad ir apipavidalinimas, ir spauda būtų aukščiausio lygio, kad bet kuris žmogus, paėmęs į rankas albumą, nenusiviltų.

Visuomet skiriu didžiulį dėmesį dramaturgijai, galbūt tai primena konceptualumą. Klasikinėje muzikos mokykloje į tai yra kreipiamas visas auklėjimas. Mes visą mokymosi laiką girdime tik geriausius kūrinius, tobulas Bacho, Mozarto, Haydno ir kitų genialių kompozitorių muzikines formas. Be to, mokymo programos sudaromos kontrasto, įtampos augimo principu, taigi aš ir dabar atsižvelgiu į tai, ko mane mokė. Ir ne tik mokykloje. Mano tėvas buvo režisierius ir jo pastabos buvo vertingos, įdomios. Nors tai galbūt labiau būdinga teatrui, bet aš taip pat esu scenos žmogus. Kiekvienas išėjęs į sceną turi prasmingai užpildyti tą laiką, kol jis joje būna. Visam menui taikytini panašūs standartai – kulminacijos, akcentai, jų negali ignoruoti. Manau, kad tai, kas nuo mažų dienų iškiepyta, paskui jau eina iš sąmonės, specialiai apie tai negalvojant. Tiesiog pajunti impulsą, kad jau reikia eiti į kulminaciją, po jos gal reikėtų nurimti ar pakeisti faktūrą, dinamiką ir pan.

- Visuomet pabrėžiu, kad klasikinė mokykla duoda techninius, meninius ir protavimo pagrindus.

- Taip, be abejonės, užtenka pažvelgti į žinomiausius šių dienų džiazų pianistus. Jie visi turi puikų klasikinį muzikinį išsilavinimą, gerai groja ir klasikinę muziką. Aš manau, kad akademinė muzika yra pagrindų pagrindas.

- Kartais gali išgirsti kalbant, jog akademinė drausmė slopina improvizacijos proveržį...

- Nelygu ką mes vadinsime improvizacijos proveržiu. Jei chaotišką vyksmą, tai galbūt ir gali slopinti, nes klasikinis mokslas diktuoja tam tikrą tvarką, kultūrą. Gamtoje, pavyzdžiui, yra griežta tvarka, gamtos dėsnių nepaisantys reiškiniai dažniausiai yra trumpalaikiai. Išlieka vien tikrosios vertybės, nors jos galbūt lėčiau užkariauja klausytojų simpatijas. Visi dabar labai nori žaibiško rezultato, greitos šlovės. Tačiau visos tos šou batalijos, kurios dabar vyksta mūsų aplinkoje, sukeičia vertybių sąvokas. Tai beprasmiškai reiškiniai, tik atimantys iš žmogaus jo gyvenimo minutes.

Taigi tie klasikiniai pagrindai yra nepaprastai svarbūs, suteikia išprusimą, suvokimą ir padeda pačiam save analizuoti ir įprasminti savo darbus.

- Šiuo metu esi labiau žinomas kaip džiazas, improvizacinio meno atstovas, o ar dar turi kokių nors sąlyčių taškų su klasikine muzika?

- Pastaruoju metu – ne, bet anksčiau esu skambinęs Bacho koncertą su kameriniu orkestru. Šiuo metu su klasika didesnių sąsajų neturiu ne todėl, kad aš jos nemėgčiau (juk dėstau klasikinio fortepijono specialybę M. K. Čiurlionio menų mokykloje), bet klasikos groti kol kas netraukia, nes dar turiu ką pasakyti savo muzikoje. Buvo laikas,

kai grodamas džiazą lyg ir žinojau, ko noriu, bet nemokėjau, kaip tai padaryti. Dabar jau visiškai ramiai teka mintys ir pirštai klauso, taigi galiu sugroti taip, kaip noriu.

Šiuo metu savo veiklą galėčiau suskirstyti taip: koncertinė veikla, pedagoginis darbas Muzikos akademijoje ir M. K. Čiurlionio mokykloje ir darbai įrašų studijoje. Svarbiausia mano muzikinio gyvenimo dalis yra koncertai. Kai iš klausytojų sulauki gerų atsiliepimų ir padėkų, tai skatina eiti į priekį, tobulėti, nes kiekvienas turi suvokti, ko jis vis dar nežino, kitaip kūrybos procesas sustos. Jei kūrėjas pasakys, kad jis jau viską išmano, tai bus jo liepto galas. Menas žavus ir tuo, kad jis yra neaprepiamas kosmosas; juk tie dvylika tonų, kuriais naudodamiesi sukuriame didžiulį kiekį muzikos, yra tik begalybės pradžia. To negali išmatuoti nei laiku, nei tonomis, nei dar kuo nors, ir visa tai iš esmės nesikartoja, nesimato pabaigos.

- Ačiū, sėkmės Tau! Lauksime naujų koncertų ir įrašų.